

NORGES HØYESTERETT

Den 28. september 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Normann og Bull i

HR-2017-1837-U, (sak nr. 2017/1636), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Inger Marie Sunde)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over lagmannsrettens kjennelse om fortsatt varetektsfengsling.
- (2) A, født 00.00.1998, er siktet for overtredelse av straffeloven 2005 §§ 273, 271 første ledd og 157 første ledd. Hovedforhandling i saken er forhåndsberammet til 18. og 19. desember.
- (3) Ved Jæren tingretts kjennelse 17. august 2017 ble A varetektsfengslet i fire uker. Fengslingsgrunnen var gjentakelsesfare. Kjennelsen ble påanket til Gulating lagmannsrett, som opprettholdt tingrettens kjennelse.
- (4) Jæren tingrett avsa 14. september 2017 kjennelse med slik slutning:

"A, født 00.00.1998, løslates mot at han tre ganger per uke melder seg for politiet etter nærmere bestemmelse av påtalemyndigheten for en periode på 4 – fire – uker."
- (5) Påtalemyndigheten anket kjennelsen til Gulating lagmannsrett, og tingretten ga anken oppsettende virkning. Gulating lagmannsrett avsa 19. september 2017 kjennelse med slik slutning:

"A, født 00.00.1998, kan holdes varetektsfengslet inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke utover 12. oktober 2017 kl. 1700."
- (6) A har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder lovtolkningen og saksbehandlingen. Det er i korte trekk anført at lagmannsrettens kjennelsesgrunner er

mangelfulle. Lagmannsretten har ikke foretatt en vurdering av hvilken straff som kan påregnes dersom siktede finnes skyldig, og om man i lys av dette risikerer oversoning.

- (7) Påtalemyndigheten har ikke hatt bemerkninger til anken.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (9) Anken er en videre anke over kjennelse hvor Høyesteretts ankeutvalgs kompetanse er begrenset, jf. straffeprosessloven § 388. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, som ankeutvalget kan prøve.
- (10) Straffeprosessloven § 170 a andre punktum fastsetter at et tvangsmiddel ikke kan brukes dersom det "etter sakens art og forholdene ellers ville være et uforholdsmessig inngrep". Om denne forholdsmessighetsvurderingen uttaler lagmannsretten:

"Hensett til omstendighetene i saken og den sterke gjentakelsesfaren, finner lagmannsretten at fortsatt varetektsfengsling i fire uker ikke vil være et uforholdsmessig inngrep, jf. straffeprosessloven § 170 a og EMK artikkel 5 nr. 3. Saken er forhåndsberammet til 18. og 19. desember 2017. Påtalemyndigheten har opplyst at det tas sikte på å holde siktede i varetekt frem til dette. Heller ikke i dette tidsperspektivet fremstår fortsatt fengsling som uforholdsmessig. Lagmannsretten har vurdert de forhold som er anført i støtteskrivet, men kan ikke se at disse verken hver for seg eller samlet tilsier en annen vurdering. Det foreligger heller ikke fare for oversoning."
- (11) Lagmannsretten har foretatt forholdsmessighetsvurderingen med utgangspunkt i at fengslingen vil bli begjært forlenget fram til hovedforhandlingen – noe som er i samsvar med lang og sikker rettspraksis. Det følger videre av rettspraksis at selv om fengslingen vil kunne passere det normale tidspunktet for prøveløslatelse, er dette ikke i seg selv til hinder for videre varetektsfengsling. Men i Rt-2001-1319 uttaler kjæremålsutvalget at dette er et "sentralt moment" ved forholdsmessighetsvurderingen. I anken til lagmannsretten gjorde påtalemyndigheten uttrykkelig oppmerksom på at dersom siktede finnes skyldig, vil straffeloven § 82 komme til anvendelse, idet forholdene er begått før Stavanger tingretts dom av 8. september 2017. Videre fremgår det av tingrettens kjennelse at straffen i Stavanger tingretts dom ble satt til fengsel i seks måneder.
- (12) Når den nye saken kommer til pådømmelse, skal retten etter § 82 foreta en vurdering av hva samlet straff ville utgjøre om samtlige forhold hadde blitt undergitt samlet pådømmelse. Som følge av bestemmelsen i § 79 er det dermed påregnelig at straffen for de forholdene som fengslingskjennelsen gjelder, vil bli lavere enn den hadde blitt om forholdene ikke var begått forut for den nevnte dommen.
- (13) På denne bakgrunn er det, slik denne saken ligger an, ikke tilstrekkelig at lagmannsretten uten nærmere begrunnelse har nøydt seg med å uttale at det ikke er fare for oversoning. Den manglende begrunnelse for dette standpunktet utgjør dermed en saksbehandlingsfeil som må føre til at lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: